॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ वरत्रेणदोरकरूपेण ॥ ४५ ॥ सागरंतारयिष्यंतंतरिष्यन्निवसागरम् सत्यव्रतोगुरुत्वेनतुष्टावहरिमष्टभिः अत्रेदंचिंत्यम् किमयंमहाप्रलयोदैनंदिनोवाइति तत्रतावत् ब्राह्मोलयइतियोऽसावस्मिन्महाकल्पेइतिचोक्तेर्महाप्रलयइतिप्राप्तंनेतिब्रूमः महाप्रलयेपृथिव्यादीनामवशेषासंभवात् यावद्ब्राह्मीनिशेत्याद्युक्तिविरोधाच्च अतोदैनंदिनइतियुक्तम् नचैतदपिसंगच्छते सांवर्तकैरनावृष्ट्यादिभिर्विना अकस्मादेवसप्तमेहनित्रैलोक्यंनिमंक्ष्यतीतिमत्स्योक्तेरनुपपत्तेः यच्चोक्तंप्रथमस्कंधे रूपंसजगृहेमात्स्यंचाक्षुषोंऽतरसंप्लवे नाव्यारोप्यमहीमय्यामपाद्वैवस्वतंमनुमिति तदपितदादुर्घटम् नहिप्रलयद्वयेऽपिमहीमय्यांनाव्यारोहःसंभवति नचचाक्षुषमन्वंतरेप्रलयोऽस्ति तथाचसतिसप्तमोमनुर्वैवस्वतइत्यपिदुर्घटंस्यात् त्वंतावदोषधीःसर्वाइत्यादिनिर्देशोपि नसंगच्छते नहितदाओषध्यादीनांसत्वानांचावशेषःसंभवति तस्मादन्यथा

इत्थमादिश्यराजानंहरिरंतरधीयत ॥ सोऽन्ववैक्षततंकालंयंहृषीकेशआदिशत् ॥ ३९ ॥ आस्तीर्यदर्भान्प्राक्कूलान्राजर्षिः प्रागुदङ्मुखः ॥ निषसादहरेःपादौचिंतयन्मत्स्यरूपिणः ॥ ४० ॥ ततःसमुद्रउद्वेलःसर्वतःप्लावयन्महीम् ॥ वर्धमानोमहामेघैर्वर्षद्भिःसमदृश्यत ॥ ४१ ॥ ध्यायन्भगवदादेशंददृशेनावमागताम् ॥ तामारुरोहविप्रेंद्रैरादायौषधिवीरुधः ॥ ४२ ॥ तमूचुर्मुनयःप्रीताराजन्ध्यायस्वकेशवम् ॥ सवैनःसंकटादस्मादविताशंविधास्यति ॥ ४३ ॥ सोऽनुध्यातस्ततोराज्ञाप्रादुरासीन्महार्णवे ॥ एकशृंगधरोमत्स्योहैमोनियुतयोजनः ॥ ४४ ॥ निबद्ध्यनावंतच्छृंगेयथोक्तोहरिणापुरा ॥ वरत्रेणाहिनातुष्टस्तुष्टावमधुसूदनम् ॥ ४५ ॥ राजोवाच अनाद्यविद्योपहतात्मसंविदस्तन्मूलसंसारपरिश्रमातुराः ॥ यदृच्छयेहोपसृतायमाप्नुयुर्विमुक्तिदोनःपरमोगुरुर्भवान् ॥ ४६ ॥ वर्ण्यते नैवायंवास्तवःकोपिप्रलयः किंतुसत्यव्रतस्यज्ञानोपदेशायाविर्भूतोभगवान् वैराग्यार्थमकस्मात्प्रलयमिवदर्शयामास यथाऽस्मिन्नेववैवस्वतमन्वंतरे मार्कंडेयायदर्शितवान् तदपेक्षयैवमहाकल्पेऽस्मिन्निति विशेषणंसंगच्छते तथाच ततःसमुद्रउद्वेलःसर्वतःसमदृश्यतइतितस्यैवतथादर्शनमुक्तमित्येषादिक् प्रस्तुतंस्तोत्रंव्याख्यास्यामः तत्रनानायोनिषुसंसरतःस्वस्य भगवत्कृपयैवतत्प्राप्तिंदृष्ट्वा मुक्तयेतमेवप्रार्थयते अनादिर्याअविद्यातयाउपहता आवृताआत्मनः संविद्येषांते अतएवाविद्यामूलैः संसारपरिश्रमैः आतुराः इहसंसारे यदृच्छयायदनुग्रहादेवउपसृताः आश्रिताःसंतोयमाप्नुयुः प्राप्नुवंति सभवानेवसाक्षान्नोगुरुःसन् ग्रंथिंभिंद्यादित्युत्तरेणान्वयः ॥ ४६ ॥